rat: angelos et celos aquas et v
tutes. solem et lunam. ymbrem et ro
rem. spiritum ignem. et estum. frigus et estum
rem et que longum est texere. ita ut fo
tes quoque et maria et cete volucres
bestiasque et pecora ad laudem domini
provocet et filios hominum. et post omne
hominum genus israelem. et de ipso
israele sacerdotes et servos domini. spiritus
animasque iustorum. sanctos et humiles
corde: et ad extremum ananiam et
azariam misaelem. qui pristini beneficio
ad laudem domini provocantur. Omnis
autem creatura non voce sed opere laudat
deum: quia ex creaturis consequenter cre
ator intelligitur. et singulis operibus
atque affectibus dei magnifice
tia demonstratur. Canticum
Zacharie. luce 1°.

Benedictus dominus deus
israel quia visitavit et fecit
redemptionem plebis sue.

In his verbis non dicit quia beatus
zacharias quod prescienciendum est con
venerat spiritu prophetico more quasi
iam factum narrat. Duo enim dicit. vi
sitare et redimere. Visitare namque
infirmorum: redimere vero captivorum est.
Que duo genus humano egebant:
quia genus humanum infirmum erat
peccatis captivum quoque fraude diabolo
licet detinebatur. Veniens vero
dominus infirmum visitavit. quia a peccatis
liberavit: et captivum redemit:
quia a potestate diaboli abstraxit et re
dimendo eam fecit suam.

Et erexit cornu salutis nobis.

Cornu salutis. firmam celsitudinem
salutis dicit. Quia enim ossa carne in
voluta sunt. Cornu vero excedit car
nem: et ideo cornu salutis regnum
salvatoris christi vocatur: quia spiritualia
et que carnis gaudia super alti
tudo nunciatur.

Sicut locutus est per os sanctorum qui a seculo
sunt prophetarum eius. A seculo namque quod to
tius instrumenti scripta prophetia de
christo expressit: non solum ieremias
et ysaias ceterique prophete de eius adven
tu manifeste sunt locuti: verum etiam
pro adam abel et enoch eius dispen
sationi testimonium reddunt.

Salutem ex inimicis nostris: et de manu
omnium qui oderunt nos. Iungendum
est superiori versiculo erexit nobis scilicet
salutem ex inimicis nostris. Omnes autem qui
oderunt nos: vel homines perversos vel
immundos spiritus significat.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris
Narrat enim dominus iuxta eloquia prophetarum:
in domo david nascituri.

Iusiurandum quod iuravit ad abra
ham patrem nostrum: daturum se nobis. Ut
eundem nos ex liberaturum. ad exple
dum testamentum quod abrahe dispo
suit: quia videlicet his paupere patriar
chis de suo semine. vel congregatio
gentium vel christi est incarnatio promissa.

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: serviamus illi.
Nam qui vel ante mortem a domini ser
vicio discedit vel coram hominibus tan
tum non coram domino servus perdurare
contendit: necdum perfecte de manu

ſpūaliū ĩimicoꝝ libati dn̄o ſer
uit: ſ; exēplo ſamaritanoꝝ diſ
ꝯentiū p̄t' ꝛ dn̄o ſuire conat'.
In ſanctitate ꝛ iuſticia corā
ipō. Apte ꝛ breuit' quō ſit dn̄o
ſuiendum deſb't: videl; ī ſtitate
ꝛ iuſticia ꝛ corā ipō ꝛ oībꝫ diebꝫ
nrīs.
Et tu puer ꝓpha altiſſi' vocabis.
Pulchre cū de dn̄o loq̄ret' ad
ꝓphā; repete ſua vba ꝯtitit: ut
hoc eē bn̄ficiū eē dnī deſignet.
Sꝫ quō loq' puer potat' cū non
audire vl intellige' potuiſſet:
Poterat aūt: q2 ſpū ſcō plenus
erat. Si eī adh' utero matris
clauſꝰ aduentū dnī ꝯgnouit:
iā nat' itelligē valebat.
Ad dandā ſciāz ſalut' plebi
eiꝰ. Sciāz ſalut' plebi dandā
ꝯmemorat: ne tpale carnale cp
ꝯmitti ſalutem putares. In
remiſſione mp̄ peccoꝝ meorū.
Per viſcera mīe dei nrī.
Viſcera nō ſolū vitalia itiora
corp̄is: verū omē qd' corio et
pelle tegit': ꝛ p viſcera occulta
eius miſericordia deſignat': in
qbꝫ .i. occult' miſationibꝫ viſitat'
nos oriens ex alto: q̄ ideo rec̄
oriēs vocat' q nob' ortū vē luc'
aperiens filios noct' ꝛ tenebraꝝ
lucis efficit filios.
Illuminare his q in tenebris ī umbra
mortis ſedent. Dn̄o illuminare ē
his q in peccatis ꝛ ignorantie ce
citate vixerit. agnitionis cumo

uſq; ſui radios īfunde'. Pedes
aūt nrī in viā pacis dirigunt':
cū actionū nrāꝝ iter p omīa
redēptoris illuminatoriſq; nrī gu
ꝯcordat.

Canticū Marie.

Magnificat rc. lu. ij.
aīa mea dn̄m. Tan
to inq̄ me dn̄s
tāq; ī audito mu
nere ſblimauit': q nullo lingue
officio explicari: ſ; ipō vix inti
mi pectoris affectu valeat ꝯpre
hendi: ꝛ ideo totas aīe vires
ī agendis gratiaꝝ laudibꝫ offero.
Et exultauit ſpūs meꝰ ī deo
ſalutari meo. Qa ꝛ eiuſdē
ihū .i. ſalutaris eterna diuinitate
ſpūs meus letat': cuiꝰ mea ca
ro tpali ꝯceptione fecundat'.
Cui ſile ē illud pſalmiſte: aīa
aūt mea exultabit ſr̄ ſalutari eiꝰ.
Qa reſpexit humilitatē ācil
le ſue. Cuiꝰ humilitas reſpiat':
rec̄ bta oībꝫ ꝯgnoiāda ꝯ
gratulat'. Decebat eī. ut ſicut
p ſrbiā p̄me mrē pentis eē
mors ī mūdū intrauit: ita de
ꝑ vno humilitatē marie vite itro
itus panderetur.
Qa fec' m' magna q potēs
ē. Sola qppe illa aīa cui dn̄s
magna facere dignat'. dignis
eū preconijs magnificare pt.
Sim aūt nō ei' vocat'. qd' ſin
gularis culmine potētie tran
ſcendit omēz creatāu: atq;
ab vniuſiſ q fecit loge ſegregat'.

Et mīa eius a ꝓgenie ī ꝓgenies.
timētibꝫ eū. Q̄ī dicet. Sicut
sup̄ me timentē venit mīa
eius : ita ⁊ sꝰ oms̄ timētes
ꝗ spēalibꝫ ait se donis ad grā
liā dei iudicia ꝯutens : totū
hūanū gn̄us statū describit. ⁊
qđ supbi ꝗ hūiles meant. ꝗ
filij ade ꝑ libez arbitriū. ꝗ filij
dei sint ꝑ grām alternis ver
sibus explicat.

Fecit potētiā in brachio suo.
Nūc de deo p̄te loꝫ. fecit potētiā.
Non qꝫ mḡ soli nī fcāt magna
ꝗ potens ē : ꝫ ⁊ in oī gēte ⁊ ꝓge
nie ꝗ timet deū ⁊ opatur iusti
tiā acceptꝰ ē illi. In brachio
suo : ī ipso dei filio sicꝫ. Sicut
ē tuū brachiū dī ꝑ qđ opariſ :
sic dei brachiū dēm est eꝫ vbū
ꝗ ꝑ vbū opatus ē mūdū.

Deposuit potētes de sede.
Potentes appellātur elati sū
iudei : q deposīti sūt de sede rh
nī : seu itelligētia scīaꝫ scriptuꝫ.
Humiles vō appellant gētiles
siue fideles de qbꝫ sc̄ptū ē. Bti
mites : qm̄ ipsi possidebūt trām.

Esurientes ipleuit bonis. Hijs
ꝗ supiorībꝫ versicul. ꝑ singla
cōmata ē ānectendū. qꝫ videlꝫ
homo sēꝑ gn̄atōes ⁊ ꝑire supe
bi ⁊ hūiles exaltari pia iustiq
diuine potēcie dispēsatione
nō cessant.

Suscepit isrl puez suū.
Pulchre puez dnī. appellat
isrl : qꝫ ab eo ad saluādū sit
susceptus obediens sꝫ ⁊ hūile.
iuxta ꝗ osee dt. qꝫ puer isrl
⁊ dilexi eū. Na ꝗ ꝯtēnit hūi
liari : nō pt saluari.

Sicut locutus ē ad p̄res nros :
abrahā ⁊ sēi eiꝰ ī sc̄la. Sēꝰ
abrahe nō carnale ꝫ spūale
ꝫ. i. nō eꝰ tm̄ carne ꝓgenitos :
ꝫ siue ī circūcisione seu ī ꝓputio.
fidei illiꝰ vestigia secutos. Ad
uētus eꝰ saluatoris : abrahe ꝫ
⁊ semini eiꝰ ꝓmissꝰ ī secula.

Nūc dimittis symeonis. lu. nij.
Nunc dimittis dne.
suū tuū ī pace. Vides
nō solū noui ꝫ ⁊ veteris testa
iustos spe future vite desidiū
hūisse dissoluendi a corpore :
imo pac viā deputasse sua
nā depone tēstre. ut puta q
se ī sinū abrahe requiem nō du
bitarent tēturos eē ꝑpetuā.

Quia viderūt oculi mei : salutarē
tuū. Bti oculi ꝗ videt ꝗ symeō
vidit : bti ꝗ nō viderūt ⁊ crediderit.

Qđ pasti : an faciē oīm ꝓploꝝ.
Illud ꝑpm mḡ qđ oibꝫ postmodū
gentibꝫ ꝓplis ⁊ linguis me
te ac fide ꝯspiciendū pasti :
spe ac dilcōe ꝗrendū pmisisti
Ipe desideratū diu : nūc et
carnis ⁊ cordis oclis tuū sa
lutare ꝯteplor.

Lumē ad reuelacōem gētiū.
Lume ꝗdem utriqꝫ ꝓplo : salu
tare dei . i . xpc̄ ideo paruꝰ.

q̄ tn̄ glam magnificet cui dn̄
spatur. et ex q̄ pnūciatꝰ aduenit
gentiū reuelatione q̄s visita
re ꝛ illustrare piter dignatꝰ ē.

Oratio dn̄ica

Pater nr̄ Seq̄tur

Hec vox libertatis ē.
Patrem inuocatꝰ q̄ nos
creauit: qꝛ omēs ab vno creati
sumꝰ deo. Sanctificet̄ nomē tuū
ꝛ nō in te ſꝫ ī nob: qm̄ nomē tuū
ſp̄ ſcm̄ est. Adueniat regnū tuū.
Regnū dei ſp̄ fuit. Oramꝰ aūt
ut nō regnet ī nob dyabꝰ neq̄
vicia: ſꝫ regnū dei ſit ī nobis.
Fiat voluntas tua ſic in celo
ꝛ ī t̄ra. Hoc ē ut eius volun
tatē ſicut illi q̄ in celo ſūt faciūt:
ita ꝛ nos q̄ in t̄ra ſumꝰ faciam.
Panē nr̄m cotidianū da nob
hodie. Panē dicit ꝛ ſupſubſtā
tialē de quo pane dn̄s dixit.
Ego ſū panis viuꝰ: ut de ſcō
altari recipiam corpis xp̄i.
Et dimitte nob debita nr̄a ſic
ꝛ nos dimittim̄ debitorib; nr̄is.
Exc remiſſione dicit: qd̄ ī euā
dn̄s dicit. Si nō remiſeritis pctā
hoīm: nec pr̄ vr̄ celestis dimittet
vob pctā vr̄a. Et ne nos indu
cas ī temptatoēs. Ne nos dimittas
īcidere in temptatoēs dyabi. Sed
libera nos a malo. a dyabo et
a malis hoīb; vl ab oī ipugna
tione dyabolica.

Seq̄tur Symbolū Aplor̄

Simbolū est qd̄ ſeniores
nr̄i collationem ap
pellarē eē dixerūt. Inde
collatione: qꝛ ſicut p xp̄m ex mul
tis mēbris vnū eē corpus
effectū ē: ita ꝛ p diſcipulos xp̄i
ī vnū breuiarie textū ſaluta
ria v̄ba collecta ſūt.

Credo in deū patrē
oīpotentē. Pater q̄
p filiū ē: q̄ms utiq̄
filiū eiꝰ ſit pr̄. Omps dr̄:
eo qꝛ oīa pt. Creatorē celi ꝛ t̄re.
Non ei aliq̄ eē pt: cuiꝰ non
ſit op̄e creator. Et in ihm̄ xp̄m
filiū eiꝰ vnicū dn̄m nr̄m. Cre
dentes q̄ in deū patrē: ſtatī ꝯſe
q̄ntibꝰ credē ꝛ in filiū eiꝰ ihm
xp̄m. Hic ē filiꝰ eiꝰ. Q̄ cōcep
tꝰ ē de ſpū ſcō. Illo ei cooperā
teꝰ ē filiꝰ: ubi angelꝰ ad ma
riā dicit. Sp̄s ſcūs ſuꝑueniet in te.
Paſſꝰ ſub pontio pylato. Ideo po
tiꝰ pylatū h̄ notauit: ut nullꝰ aliꝰ
xp̄e credat niſi ille q̄ ſub potio pilato
crucifixꝰ ē. Crucifixꝰ et mortuꝰ
legi: ſcdm̄ hoīem dcm̄ ē. Deſcēdit
ad infia. Deſcēdit utiq̄ nō vt mor
taliū lege detenet a morte: ſꝫ ut
ī inimicos mort apiret. T̄cia die
reſurrexit a mortuis: ut nob exēm
reſurrectōis ondet. Aſcēdit ad celos.
Aſcēndē p p̄te carnis dicit: qꝛ pꝰ
q̄ ille aſcēndit. deitas ſcōꝫ ille ſſu
ubi antea nō fuerat modo aſcēdit.
Sedet ad dextrā p̄ris. Per dextrā vitā
eternā itelligi: p ſiniſtrā vitā p̄ntē.

Inde venturus est iudicare vivos et mortuos. Ille qui iudicatus fuit a terra: ille iudicaturus est terram. Vivos dicit qui inventi carne fuerint: mortuos qui a longo tempore transierint. Vel vivos possumus intelligere iustos: mortuos peccatores. Credo in spiritum sanctum. qui ex patre filioque procedit. qui patri et filio est coequalis. Sanctam ecclesiam catholicam. Non dicit credo in sanctam ecclesiam: sed credo ipsam esse sanctam. Sanctorum communionem. Id est cum illis sanctis qui in hac quam suscepimus fide defuncti sunt societate et spei communione teneamur. Carnis resurrectionem. Carnem quam in ipsa vita quam suscepimus sub mortali conditione portamus resurrecturam in immortalem esse credamus. Et vitam eternam. Amen. Oportet enim post remissionem que nobis prestatur in baptismo ut plene credulitatis teneamus affectum absque ulla dubitatione fateamur nos vitam eternam consecuturos: si hec que exposita sunt sacramenta fideliter teneamus ac bonis operibus confirmemus.

silet de remissione peccatorum.

Symbolum athanasy

Quicumque vult salvus esse. ante omnia teneat catholicam fidem. Fides dei credulitas sive credentia. Catholica universalis dicitur id est recta: quam universa ecclesia tenere debet. Ecclesia congregatio christianorum: sive conventus fidelium.

Quam nisi quisque integram inviolatamque servaverit: absque dubio in eternum peribit. Qui catholicam fidem recte credendo et opere credendo negligit hereticus est et scismaticus. Hunc interitus sine dubio manebit.

Fides autem catholica hec est ut credamus et colamus et confiteamur.

Neque confundentes personas ut Sabellius errat. qui eundem dicit esse patrem in persona quem et filium et spiritum sanctum. Non ergo confundentes personas: quia tres persone omnino sunt. Est ergo gignens genitus et procedens.

Alia est enim persona patris. quia pater ingenitus est. eo quod a nullo est genitus: alia persona filii. quia filius a patre solo genitus est: alia spiritus sancti qui a patre et filio procedens est. Qualis pater in deitate et omnipotentia. Increatus pater. id est a nullo creatus. Immensus pater. Non est mensurabilis in sua natura quia illocalis est et incircumscriptus. ubique totus ubique presens. Omnipotens pater. Ergo si omnia potest: quid est quod non potest: Hoc non potest quod omnipotenti non competit posse. Falli non potest quia sapientia est. mori non potest quia immortalis est. finiri non potest quia infinitus et perhennis est. mentiri non potest quia ipse est veritas. Et tamen non tres eterni dii: sed in tribus personis unus deus eternus qui sine inicio et sine fine eternus permanet.

Ita deus pater. Deus nomen est potestatis non proprietatis. Proprium nomen patris pater et proprium nomen filii filius et proprium nomen spiritus sancti est spiritus sanctus. Ita dominus pater. Dominus dicitur eo quod omnia dominat et omnium est dominator dominus.

Quia sicut singillatim id est distincte unamquamque personam etc. Ita si me interrogaveris quis est pater. respondeo. deus et dominus et sic

de filio et spiritu sancto. Istud quod nobis diui-
dunt novi et veteris testamenti oracula
demonstrat auctoritas.
Unus ergo pater non tres patres. Nam
sicut nunquam filius sine patre: sic nunquam fuit
pater sine filio et huius sine spiritu sancto.
Sed necessarium est ad eternam salutem
Solus filius humanam naturam sic ac-
cepit ut suam faceret: ut per illam divi-
nitatis sue noticiam miserabilibus hominibus
infunderet. Dei filius deus et homo est.
Felius a felicitate genitus est deus.
Deus est ex substantia patris. quia deus de
deo. lumen de lumine: et quod pater in divina
substantia hoc est et filius. Deus pater deum
filium genuit: non voluntate neque
necessitate sed natura. Nec queramus
quomodo genuit filium: quia hoc angeli
nesciunt. et prophetis est incognitum. et
nec inenarrabilis deus a suis servis
discutiendus est: sed fideliter credendus
pariter et diligendus.
Unus autem non conversione divinitatis
in carne. Non quia divinitas que inmu-
tabilis et incommutabilis est. caro sit facta:
sed ideo unus est quia humanitatem assump-
sit. incepit esse quod non erat et non a-
misit quod erat. Incepit enim esse homo
quod antea non fuit: et non amisit
deitatem que immutabilis eternum per-
manet. Nam sicut anima rationalis.
Et sicut sol aut ignis aliquid teti-
gerit. quod tetigerit purgat et se nulla-
tenus coinquinat: ita deitas sar-
cina nostre humanitatis assumpta.
nequaquam coinquinatur sed nostram naturam
purgavit.

Qui passus est pro salute nostra secundum
humanam naturam. non secundum divinita-
tem dei filius impassibilis est. ut protho-
plastum adam et patriarchas et prophetas
et omnes iustos qui pro originali peccato
ibidem detinebantur liberaret.
Ascendit ad celos ut propheta ait
Ascendit in altum captivam duxit
captivitatem. id est humanam naturam que prius
sub peccato venundata et captivata
erat. Inde venturus est ea scilicet carne
in qua natus in qua passus. in qua et resur-
rexit et ad celos ascendit. in qua
venturus est ad iudicandum.
Ad cuius adventum omnes homines resurgere
que habent cum corporibus suis. Ergo non
hoc credentibus impossibile videatur
quia qui potuit hominem de terra componere:
potest hunc ex homine in angelos trans-
formare. Et reddituri sunt de factis
propriis rationem. Reddent enim in die
iudicii rationem hii qui offendicula
et detractiones et scandala fratribus
propter invidiam et livorem generant.
Et qui bona egerunt ibunt in
vitam eternam. Apostolus inquit. Unusquisque
propriam mercedem accipiet secundum suum
laborem.
Hec est fides catholica. Hic
sensus in promptu est.

Inceptus est iste liber Anno domini
xv^c x. Georgii martiris et finitus
Ad vincula petri eodem anno per manus
fratris [illegible] ... +
Ad laudem dei omnipotentis et [illegible]
fratrum ibidem [illegible]

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF